

1. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz. (10 Puan)

“litosfer”

“Dubai”

“coğrafi ortam”

“doğayı”

“Hidrosfer”

- Doğal ortam ile beşerî ortamın birlikteliğinden oluşan en geniş yaşam alanına ..... adı verilir.
- Üzerinde dağ, plato, ova, vadi gibi yer şekillerinin yer aldığı kayaç ve tabakalardan oluşan ortama ..... denir.
- ..... okyanus, deniz, bataklık, göl ve akarsu gibi suların oluşturduğu ortamdır.
- .....’deki Palmiye Adası’nın yapılması insanın doğayı değiştirmesine örnektir.
- Rüzgârların tafoni, yardang ve barkan gibi şekiller oluşturması doğanın ..... değiştirmesine örnektir.

2. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara “D”, yanlış olanlara “Y” yazınız. (10 Puan)

- El-Harezmi, Dünya’nın şekli hakkında kitap anlamına gelen *Kitap Suret el Arz*’ı yazmıştır. ( )
- Muhammed İdrisi’nin *Mukaddime*’si Orta Çağ’da coğrafya alanındaki önemli eserdir. ( )
- Tarihte coğrafyanın isim babası olarak Erotesthenes kabul edilir. ( )
- Matematik coğrafyanın kurucusu olarak kabul edilen Strabon, *Coğrafya Kılavuzu* eserini yazmıştır. ( )
- Marko Polo, Hindistan’a deniz yolu üzerinden ulaştı. ( )

3. Aşağıdaki tabloda verilen unsurların hangi ortamla ilgili olduğunu karşısına işaretleyiniz. (16 Puan)

	Biyosfer	Atmosfer	Hidrosfer	Litosfer
Kaktüs				
Şimşek				
Bataklık				
Vadi				
Geyik				
Bulut				
Akarsu				
Kayaç				

4. Fiziki coğrafyanın alt dallarını ve bu dallara yardımcı bilimlere birer örnek yazınız. (10 Puan)

Alt Dallar	Yardımcı Bilimler
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

5. Aşağıdaki tabloda X sütununda coğrafya bilimine katkı sağlayan bilim insanlarının isimleri verilmiştir. Y sütununda ise bu kişilerin eserleri verilmiştir. X sütunundaki rakamları, Y sütunundaki boşluklara yazınız. (10 Puan)

X	Y
1) Muhammed İdrisi	( ) Coğrafya Kılavuzu
(2) Pîrî Reis	( ) Dîvânu Lugâti't-Türk
(3) Kaşgarlı Mahmud	( ) Kitâb-ür-Rüşandi
(4) Ptolemaios (Batlamyus)	( ) Seyahatname
(5) Evliya Çelebi	( ) Kitab-ı Bahriye

6. Aşağıdaki faaliyetleri doğayla uyumlu olup olmadıklarını karşısına işaretleyiniz. (10 Puan)

	Doğayla uyumlu	Doğayla uyumlu değil
1. Tarım alanlarının oluşturulması için bataklıkların kurutulması		
2. Akarsuların tarımsal sulamada kullanılması		
3. Enerji ihtiyacının karşılanması için rüzgâr santrallerinin kurulması		
4. Termik santrallerde fosil yakıt kullanımının artırılması		
5. Platoluk alanlarda mera hayvancılığı yapılması		

7. İnsan ve doğa etkileşimi; insanın doğaya bağımlı olması, doğaya adapte olması ve doğayı değiştirmesi şeklinde gerçekleşir. Bu etkileşim durumlarına iki örnek yazınız. (18 Puan)

İnsanın Doğayı Değiştirmesi	İnsanın Doğaya Adapte Olması	Doğanın Doğaya Etkisi
1.	1.	1.
2.	2.	2.

8. Aşağıdaki resimlerde gösterilenlerin coğrafyanın hangi alt dalıyla ilgili olduğunu ve bu dalların araştırmalarında hangi yardımcı bilimlerden yararlandığını alttaki boşluklara yazınız. (16 Puan)

Yardımcı bilimler:

Yardımcı bilimler:

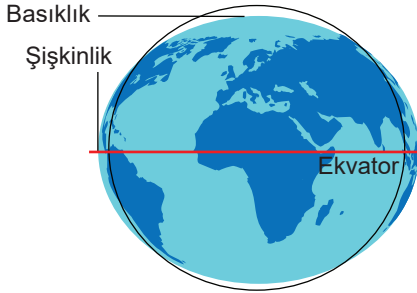

Yardımcı bilimler:

1. Gezegenlerle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız. (16 Puan)

1. Karasal (iç) gezegenler hangileridir?
Cevap:
2. Gazsal (dış) gezegenler hangileridir?
Cevap:
3. Güneş'e en yakın gezegen ve Dünya'ya en yakın gezegen hangisidir?
Cevap:
4. En büyük gezegen hangisidir?
Cevap:

2. Dünya'nın geoit şeklinin sonuçlarını şeklin yanındaki numaralı yerlere yazınız. (9 Puan)

- 1.
- 2.
- 3.

3. Aşağıdaki olayların karşısına hangi nedenden dolayı oluştuğunu işaretleyiniz. (12 Puan)

		Küresel şekli	Günlük hareket	Yıllık hareket
1.	Çizgisel hız ve açısal hız oluşur.			
2.	Bir merkezde farklı mevsimler oluşur.			
3.	Gece ve gündüz birbirini takip eder.			
4.	Matematiksel iklim kuşakları oluşur.			
5.	Ekvator'da ve kutuplarda termik basınç kuşakları oluşur.			
6.	Günlük sıcaklık farkları oluşur.			

4. Dünya'nın küresel oluşunun sonuçlarından 5 tanesini yazınız. (10 Puan)

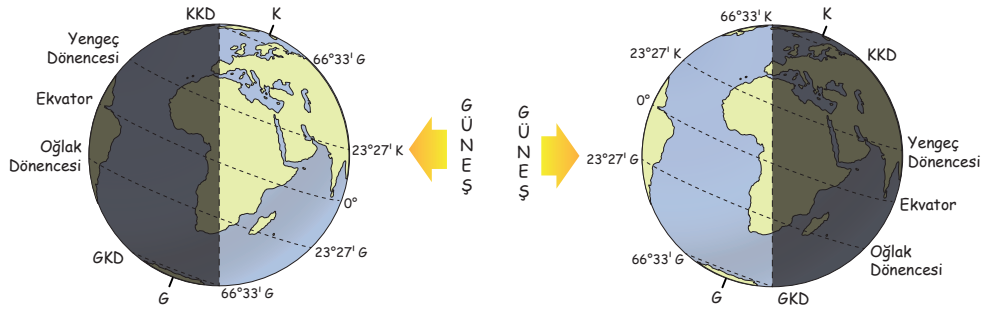
- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

5. Aşağıdaki terimlerin tanımlarını yapınız. (15 Puan)

Ekliptik düzlem	
Eksen eğikliği	
Yengeç Dönencesi	
Kutup Daireleri	
Günberi (Perihel)	
Ekinoks	

6. Aşağıda Dünya'nın iki farklı tarihteki konumu gösterilmiştir. (20 Puan)

- a) Bu konumlara Dünya'nın hangi tarihlerde geldiğini yazınız.
- b) Bu tarihlerde Ankara'da yaşanan olaylardan 4 er tane yazınız

Tarih	Tarih
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

7. Aşağıdaki tabloda her iki yarım kürede başlayan mevsimlerin isimlerini yazınız. (8 Puan)

Kuzey Yarım Küre	Mevsim Başlangıcı	Güney Yarım Küre
	21 Mart	
	21 Haziran	
	23 Eylül	
	21 Aralık	

8. Aşağıdaki soruların cevaplarını karışısına yazınız. (10 Puan)

1. Dünya'nın dönüş yönü nasıldır?	
2. Dünya'nın Güneş etrafında dolanırken izlediği yola ne denir?	
3. Türkiye'de en uzun gecenin yaşandığı tarih hangisidir?	
4. Matematik iklim kuşaklarının ortaya çıkmasının sebebi nedir?	
5. 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde en uzun gölgenin olduğu il hangisidir?	